

หนังสือพิมพ์ธุรกิจราย 3 วัน ที่ได้รับความเชื่อถือสูงสุดมาตลอด 20 ปี

ประชาชาติ

วันจันทร์ที่ 3 - วันพุธที่ 5 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2540 ฉบับที่ 2824 (2024) ราคา 10 บาท

ธุรกิจ

รายวัน

“ไอเอสไอ 14000” มาตรฐาน สवल.วันพฤษภาคม

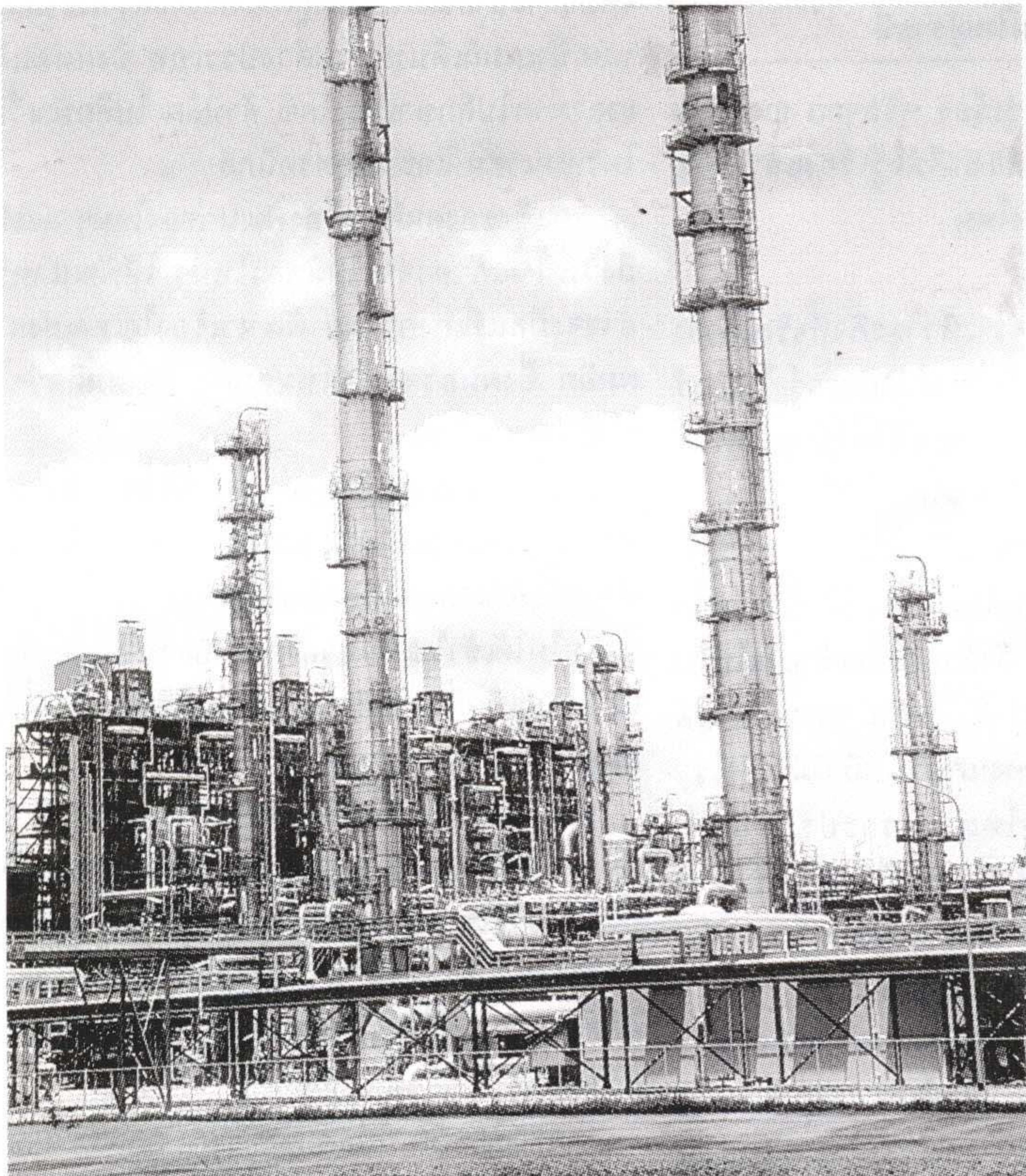
คำ

ถามที่มักจะเกิดขึ้นในใจนักธุรกิจเสมอ
เมื่อได้ยินเรื่องราวเกี่ยวกับมาตรฐาน

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System - ISO 14000) จาก International Organization for Standardization คือ มีความจำเป็นมากน้อยแค่ไหนที่บริษัทของตนจะต้องได้รับมาตรฐาน ISO 14000

“หากบริษัทของคุณคิดที่จะผลิตสินค้าเพื่อส่งออก ไม่ว่าจะเป็นยุโรป อเมริกา หรือประเทศใดก็ตาม คุณต้องมั่นใจได้ว่ากระบวนการผลิตสินค้าของคุณปราศจากการทำลายสิ่งแวดล้อม และมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาผู้บริโภค การใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมไม่ใช่ข้อกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (Non-tariff Barriers) แต่เป็นการให้ความคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ประเทศที่คุณอยู่และโลกที่ทุกคนอาศัยสะอาดมากขึ้น นั่นคือความรับผิดชอบร่วมกัน” นายแลร์รี แอมส์เต็น ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาธุรกิจและหนึ่งในผู้เชี่ยวชาญ ISO 14000 จากบริษัท Robere & Associates (Thailand) Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาด้านการบริหารและการจัดการระบบมาตรฐานคุณภาพทั้ง ISO 900 และ ISO 14000 และ QS 9000 กล่าว

สถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมเลวร้ายลงทุกวัน ขยะ กากของเสียอุตสาหกรรม และน้ำเสียกำลังได้รับการเร่งบำบัด ทางเลือกหนึ่งของผู้บริโภคที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ก็คือ การเลือกซื้อสินค้าที่ได้รับเครื่องหมายรับรองว่าผ่านกระบวนการผลิตที่ไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่ในส่วนของผู้ผลิตสินค้า ความรับผิดชอบของพวกเขาอยู่

อุตสาหกรรมพลังงานได้รับการคาดหวังว่า น่าจะเป็นธุรกิจลำดับต้นๆที่ควร
จะใช้มาตรฐาน ISO 14000

ตรงส่วนใด

ในความเป็นจริงแล้ว ISO 14000 ไม่ได้จำกัดอยู่
เพียงแค่อุตสาหกรรมหนัก เช่น น้ำมัน, การผลิต
รถยนต์, อิเล็กทรอนิกส์ หรือเซมิคอนดักเตอร์เท่า
นั้น แต่ผู้ประกอบการทุกขนาดและทุกสาขา ทั้งการ
บริการ การค้า และการผลิต สามารถดำเนินการ
เพื่อให้ผ่านมาตรฐาน ISO 14000 ได้เช่นเดียวกับ
อุตสาหกรรมขนาดใหญ่

ต้นกำเนิดจากอังกฤษ

การปฏิบัติทางมาตรฐานที่สำคัญและส่งผลให้เกิด
ความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม เกิดขึ้นจาก
ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental
Management) และมาตรฐานคุณภาพ
(Standardization) เริ่มต้นอย่างจริงจังในช่วงทศ-
วรรษ 1960 หลังจากนั้นทศวรรษ 1970 และ 1980
ได้มีการออกกฎระเบียบ พระราชบัญญัติ กฎหมาย
สิ่งแวดล้อม ต่อมากฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัด
การของเสียจากอุตสาหกรรมเริ่มเป็นที่ยอมรับมาก
ขึ้น ในช่วงปลายทศวรรษ 1980 ต่อทศวรรษ 1990

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในขณะนั้นหลายๆ ประเทศ
เริ่มตระหนักถึงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมกันบ้างแล้ว
แต่ยังไม่มีการกำหนดร่างหรือรายละเอียดออกมา
ชัดเจนนัก กระทั่งช่วงต้นทศวรรษ 1990 British
Standard 7750 (BS 7750) กำเนิดขึ้นมา และ
BS 7750 ถือเป็นต้นแบบของมาตรฐานคุณภาพ
ISO 9000 ในปัจจุบัน ส่วนอีกมาตรฐานหนึ่งที่ใช้
กันอยู่ในกลุ่มสหภาพยุโรป (ยกเว้นอังกฤษ) คือ

แผนการจัดการและตรวจสอบสิ่งแวดล้อมภาค
อุตสาหกรรม (EC MAS-Euro Management
Audit Scheme EC 1836/93) ขณะนี้บริษัทอังก-
ฤษกว่า 200 ผ่านมาตรฐาน BS 7750 (เทียบเท่า
มาตรฐาน ISO 14000) คาดว่าสหภาพยุโรปอาจจะ
รับ ISO 14000 ในช่วงที่มีการประชุม EMAS ครั้ง
ต่อไป

องค์กรที่มีส่วนกระตุ้นให้เกิดความเคลื่อนไหวใน
การพัฒนาการจัดการสิ่ง
แวดล้อมและการพัฒนา
มาตรฐานคุณภาพ ISO
14000 คือ องค์กรอิสระ
และองค์กรทางด้านสิ่ง
แวดล้อมหลายแห่ง ได้
แก่ International
Organization for
Standardization
(ISO), The British
Standards Institute
(BSI), The American

National Standards
Institute (ANSI) นอก
จากนี้ ยังมีองค์กรอื่นๆ
ในอีกหลายประเทศ ดัง
นั้น เพื่อให้มีมาตรฐาน
เดียวกัน วันที่ 1 กันยายน
2539 ISO 14000
จึงถูกประกาศออกมา
ก่อนหน้านั้นเมื่อนักถึง
มาตรฐานสินค้า
สหภาพยุโรปจะเป็นกลุ่ม

แรกที่ถูกผู้ส่งออกจับตามองว่ามีการตั้งกฎเกณฑ์มากมายขึ้นมาโดยอ้างมาตรฐานสิ่งแวดล้อมเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่เมื่อเวลาผ่านไป ระบบมาตรฐานแต่ละระบบก็เริ่มได้รับการยอมรับและมีการนำไปใช้แพร่หลาย แม้ว่าในบางครั้งจะมีชื่อเรียกแตกต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบแล้วมาตรฐานและระบบการจัดการจะเทียบเท่าได้เท่ากับ ISO 14000

ISO 14000 มีสาระสำคัญใกล้เคียงกับ ISO 9000 ดังนั้น บริษัทใดที่ได้รับ ISO 9000 แล้ว หากต้องการ ISO 14000 จะสามารถดำเนินการได้ง่ายขึ้น เพราะพื้นฐานในการจัดการเบื้องต้นจะใกล้เคียงกัน และในชุด ISO 14000 ซึ่งมีกว่า 100 อนุกรมมาตรฐานนั้น ISO 14001 ซึ่งเป็นแนวทางการขอรับการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นอนุกรมมาตรฐานที่สำคัญมากที่สุด

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาตามประเทศที่เข้มงวดในด้านมาตรฐานสิ่งแวดล้อมแล้วพบว่า อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ และอเมริกาใต้ มีนโยบายให้บริษัทที่ได้รับ ISO 14000 ทำสัญญากับรัฐคู่ค้าในการจัดซื้อภาครัฐได้มากกว่าบริษัทที่ยังไม่ผ่านมาตรฐานรับรอง ขณะนี้ออสเตรเลีย สวิตเซอร์แลนด์ และตุรกีรับรอง ISO 14000 เป็นมาตรฐานประจำชาติแล้ว แม้สหรัฐอเมริกาเองกำลังดำเนินการความพยายามในเรื่องนี้ให้เสร็จสมบูรณ์โดยเร็วที่สุด

ไทยกับ ISO 14000

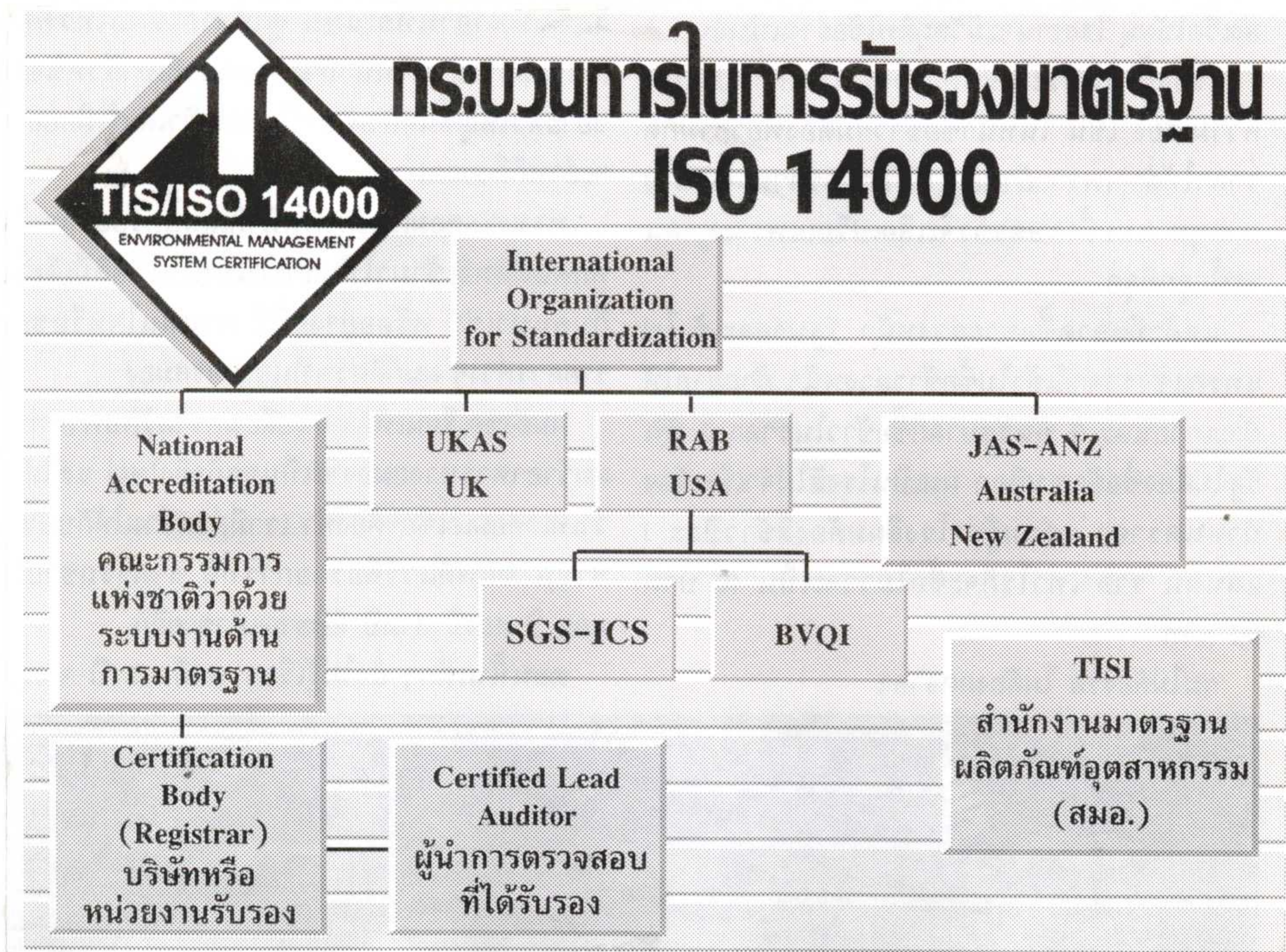
ขณะนี้บริษัทในไทยที่ได้รับ ISO 14000 มีทั้งสิ้น 3 ราย คือ ริด-ไรต์, แคนนอน, ซีเกต และกำลังจะได้รับการอนุมัติอีก 2 รายในเดือนมีนาคมนี้ จากสาขาธุรกิจเครื่องใช้ไฟฟ้าและโรงพยาบาล แม้ขณะนี้ในไทยยังไม่มีบริษัทไทยที่เป็นหน่วยงานที่ให้การรับรอง แต่บริษัท SGS (Thailand) Ltd. จากอังกฤษก็สามารถให้บริการได้ทั้งคำปรึกษาและให้การรับรองมาตรฐาน ซึ่งนายไบรอัน เอเลียส ผู้จัดการฝ่ายบริการ SGS กล่าวว่า โดยทั่วไปต้องใช้เวลาในการดำเนินการประมาณ 8-10 เดือน

“ไม่จำเป็นว่าทุกบริษัทที่ต้องการ ISO 14000

จะต้องได้รับ ISO 9000 มาก่อน หากบริษัทใดสนใจที่จะได้ ISO 14000 อย่างเดียวย่อมได้ แต่บริษัทใดที่ได้ ISO 9000 อยู่แล้วอาจจะมีข้อได้เปรียบเพราะจะมีความใกล้เคียงกันมาก และมีการใช้งบประมาณส่วนหนึ่งลงไป ISO 9000 แล้ว งบประมาณที่จะใช้กับ ISO 14000 จึงเป็นส่วนเพิ่มเติมขึ้นมา ขณะนี้บริษัทชั้นนำของโลกที่ได้รับ ISO 14000 ได้แก่ โตโยต้า, ไอบีเอ็ม, 3 เอ็ม, จอร์เจีย แปซิฟิก, โคดัก, เอสจีเอส-ธอมสัน, โซนี่ ฯลฯ” นายเอเลียสกล่าว

สำหรับบริษัทที่ต้องการจะเริ่มเตรียมการใช้ ISO 14000 สิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญไม่แพ้การจัดทำขั้นตอนการจัดการก็คือ ทีมงานในบริษัทจะต้องมีความรู้เรื่องกฎหมายสิ่งแวดล้อมไทย รวมถึงประกาศกระทรวงฉบับต่างๆ เช่น พ.ร.บ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535, พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ.2535, พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ.2535, พ.ร.บ.สาธารณสุข พ.ศ.2535, พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535, พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535, พ.ร.บ.แร่ พ.ศ.2530, พ.ร.บ.ขนส่งทางน้ำ รวมถึง พ.ร.บ.ขนส่งทางบก นอกจากนี้ยังรวมถึงประกาศกระทรวงต่างๆ เช่น ระเบียบเกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำเจ้าพระยา, ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร, ประกาศประจำจังหวัดต่างๆ, ประกาศเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า, เขตป่าสงวนฯ และพื้นที่ในบางเขต เหตุที่ประกาศจังหวัดและระเบียบต่างๆ ข้างต้นต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ISO 14000 เพราะโรงงานที่ตั้งในพื้นที่ต่างจังหวัดจะต้องไม่ละเมิดประกาศดังกล่าว

วันนี้ หากคุณยังมีคำถามว่า เราจะได้อะไรจาก ISO 14000 นายแอมส์เดินคลีคลายข้อสงสัยได้ว่า โลกสะอาดและสินค้าที่ผลิตโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ ไม่เช่นนั้นโครงการฉลากสิ่งแวดล้อมหลากหลายรูปแบบจากนานาประเทศคงไม่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นฉลาก Nordic Swann (กลุ่มนอร์ดิก), Green Seal (สหรัฐ), Green Dove (SGS), Green Label (ไทย) และ Blue Angel (เยอรมนี)

หากมีการตัดสินใจแล้วว่าต้องการให้บริษัทได้รับ ISO 14000 ค่าใช้จ่ายสำคัญๆ ที่ต้องจัดสรรงบประมาณไว้คือ งบฯในการกำหนดนโยบายทางด้านสิ่งแวดล้อม, วางแผนจัดทำระบบ, จัดทำวิธีปฏิบัติ, ฝึกอบรม, การวิเคราะห์ในห้องแล็บ, ค่าบริการการให้คำปรึกษา และค่าขั้นตอนในการลงมือปฏิบัติตามการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้กำหนดขึ้น

“ค่าบริการในการให้การปรึกษาสำหรับ ISO 14000 นั้นสามารถคำนวณจากฐานของ ISO 9000 ซึ่งเพิ่มขึ้นประมาณ 30-50% โดย ISO 9000 มีค่าบริการให้คำปรึกษาประมาณ 15,000-20,000 บาท ต่อวันที่ปรึกษา 1 คน ส่วนการขอรับรอง Certification จะใช้งบประมาณราวๆ 30,000 บาท ต่อวัน (ขั้นตอนอื่นๆ จะยากต่อการคำนวณ) อัตรานี้ใช้สำหรับบริษัทขนาดกลางที่มีพนักงานประมาณ 1,000, 2,000 คน” นายแอมส์เต็นกล่าว

ขณะนี้ประเทศไทยเป็นสมาชิก ISO กว่า 111 ประเทศรวมถึงประเทศไทย แต่เหตุที่ยังต้องว่าจ้างบริษัทต่างชาติให้เข้ามาออกใบรับรองในไทย เพราะยังไม่มีบริษัทที่สามารถบริการออกใบรับรองได้ (ดูตารางประกอบ)

เพื่อโลกที่ดีขึ้นของวันพรุ่งนี้ ISO 14000 จะปรับให้มาตรฐานที่แตกต่างกันใน 15 ประเทศมีความสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียว ผู้ประกอบการในธุรกิจทุกรายคงต้องเริ่มตระหนักแล้วว่า มิใช่ข้อกีดกันทางการค้าในรูปแบบที่มีใช้ระบบภาษีอากร แต่เพื่อเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กรและสร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภค และที่สำคัญ นี่คือการรับผิดชอบต่อส่วนรวมทั้งมวลด้วย